

KREMACJA W POLSCE

Kremacja - spopielenie zwłok, a następnie chowanie prochów to jeden z najstarszych zwyczajów pogrzebowych na świecie. Jest znany i praktykowany przez wiele religii. Pierwsze współczesne krematorium w Europie uruchomiono w Mediolanie, w 1873 roku. Zwłoki palono tam w piecu elektrycznym. Wykorzystano w nim rozwiązania techniczne, opracowane przez Friedricha Siemensa. W tym samym czasie kremację zwłok rozpoczęto w Stanach Zjednoczonych.

W Polsce, do niedawna, ta forma pochówku nie była praktykowana. Przez lata sprzeciwiała się temu religia katolicka. Po II Wojnie Światowej palenie zwłok kojarzyło się z ludobójstwem masowo uprawianym przez hitlerowców w obozach zagłady.

W ostatnim czasie zainteresowanie spopieleniem zwłok jest coraz większe. W Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Japonii jest to normalny obyczaj. W Niemczech spopielenych jest ponad 30% procent zmarłych, w Szwecji niemal 70%, a w Czechach blisko 80%. Opinia publiczna w Polsce powoli przekonuje się do kremacji. Blisko 44 % ankietowanych w tej sprawie przez CBOS w 2001 roku akceptowało kremację jako formę pochówku (w badaniach w 1994 roku za kremacją opowiedziało się 37%). Z badań wynika, że większą skłonność do akceptowania kremacji mają ludzie młodzi, z wyższym poziomem wykształcenia, dobrze sytuowani materialnie, mieszkańcy większych miast. Religijność sprzyja aprobacie dla tradycyjnej formy pochówku. Najmniej osób akceptujących kremację jest wśród rolników, a także rencistów i emerytów.

Kościół katolicki oficjalnie zalegalizował kremację w Instrukcji Kongregacji Św. Officium z dnia 8 maja 1963 r. „O paleniu zwłok”. W polskim przekładzie „Obrzędów Pogrzebowych”, zatwierdzonym przez 152 Konferencję Episkopatu Polski 29 kwietnia 1976 r. czytamy: „Tym, którzy wybrali spalanie swoich zwłok, należy udzielić pogrzebu chrześcijańskiego, chyba że na pewno wiadomo, iż podjęli oni tę decyzję z motywów przeciwnych zasadom wiary chrześcijańskiej.”

Stanowisko to potwierdza Kodeks Prawa Kanonicznego ogłoszony przez Papieża Jana Pawła II w 1983 r.: „Kościół usilnie zaleca, by pobożny zwyczaj grzebania ciał zmarłych był przestrzegany; jednakowoż nie zakazuje kremacji o ile nie została ona wybrana z pobudek przeciwnych nauce chrześcijańskiej” (kanon 1176 par.3).

Obecnie kremacją zwłok zajmuje się w Polsce dziesięć krematoriów. Wiele firm, położonych na południu Polski, korzysta z usług krematorium w Ostrawie, w Czechach.

Proces spopielenia odbywa się w nowoczesnych piecach, sterowanych przez komputery. Obecnie wszyscy producenci urządzeń kremacyjnych korzystają z zastosowanego jeszcze w XIX w. patentu generatora ciepłego. Współczesne piece spełniają bardzo surowe wymagania unijnych norm ochrony środowiska dotyczące emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i węgla, metali, dioksyn, bifenyli oraz rtęci. Ciało spopielenie jest w trumnie, w temperaturze od 750 do 1200°C w silnie rozgrzanym powietrzu bez bezpośredniego oddziaływania ognia na ciało zmarłego. Po około dwóch godzinach pozostaje z niego dwa, dwa i pół do trzech kilogramów prochów. Szczątki, po rozdrobnieniu ich na proch w specjalnym młynie, składane są do urny i przekazywane rodzinie zmarłego. Kremacja potwierdzona jest specjalnym protokołem. Według ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych z 1959 r. szczątki pochodzące ze spopielenia zwłok mogą być przechowywane w kolumbariach, składane w grobach ziemnych albo murowanych.

Polska ustawa, w obecnym kształcie, nie przewiduje rozsypania prochów zmarłych poza cmentarzami ani rozsypania prochów na wyznaczonych na cmentarzach polach urnowych. Na Zachodzie określane są one mianem OGRODÓW PAMIĘCI. Na kilku polskich cmentarzach praktykowano do niedawna ten sposób „pochowania” zmarłych. Obecnie istnienie „ogrodów pamięci” nie jest uregulowane w ustawie o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Z drugiej strony przepisy nie określają, że prochy po kremacji mają być chowane w urnie. W związku z niejasnością uregulowań i zagrożeniem dla sfery wolności i swobód obywatelskich sprawą zajął się Rzecznik Praw Obywatelskich, który zwrócił się w listopadzie 2007 roku do ministra zdrowia o normowanie

tej kwestii. Zarządy wielu polskich cmentarzy podejmują budowę kolumbariów, w których znajdują się nisze na urny.

Wiele wskazuje na to, że kremacja będzie upowszechniała się w naszym kraju. Decydują o tym przede wszystkim względy higieniczne oraz ekonomiczne, a także szczupłość miejsc na cmentarzach. Nie bez znaczenia są również koszty pochówku. W przypadku kremacji są one niższe niż wydatki na tradycyjny pogrzeb.

W 2006 r. wykonano w Polsce 19.472 kremacje. W porównaniu z rokiem 2004, kiedy odbyło się prawie 15 tysięcy spopieień, odnotowano 25% wzrost. Na 370 tysięcy pogrzebów, które miały miejsce w Polsce w 2006 roku jedynie niecałe 20 tysięcy odbyły się przy urnie (ok. 5% wszystkich pochówków).

W kraju najczęściej wykonuje się kremacje w Poznaniu. Tam niemal na co piątym pogrzebie chowana jest urna z prochami. W 2006 roku najwięcej spopieień wykonało krematorium w Warszawie – 3.739. Z danych udostępnionych przez Polskie Stowarzyszenie Funeralne wynika, że liczba kremacji w pozostałych krematoriach kształtowała się następująco: Park Pamięci – Ruda Śląska – 3.268; ZCK Wrocław – 3.057; Śląski Zakład Pogrzebowy – Firma Walicki Bytom – 3.045; Universum Poznań – 2.776; Cmentarz Komunalny Częstochowa – 1.337; PPU Zielen w Gdańsku – 1.286; ZUK Szczecin – 964.

KREMATORIA:

KREMATORIUM OSTRAVA a.s. (CZECHY) 710 07 OSTRAVA 10, ul. Tesinska 710
☎ + 420 596 248 466 ☎/☎ + 420 596 248 465,
e-mail: krematorium@cbox.cz; www.krematoriumostrava.cz; Reklama str. 97

FIRMA WALICKI - ŚLĄSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY - KREMATORIUM.
41-902 BYTOM, ul. Piekarska 99 ☎ 032 387 00 61 do 63 ☎ 032 281 42 18
☎ 032 281 26 06 ☎ 032 281 70 13 ☎ 032 281 95 17, e-mail: walicki@ka.onet.pl;
www.walicki.eu; Reklama str. 11

CMENTARZ KOMUNALNY – KREMATORIUM W CZĘSTOCHOWIE.
42-210 CZĘSTOCHOWA, ul. Radomska 117 ☎ 034 366 68 79
☎ 034 366 68 81, e-mail: ck@ck-czestochowa.pl; www.ck-czestochowa.pl;
Reklama str. 68

PPU ZIELEŃ sp. z o.o. – ZAKŁAD KREMACJI. 80-254 GDAŃSK,
ul. Partyzantów 76 ☎ 058 341 20 71 ☎ 058 341 73 35 ☎ 058 345 41 75;
Zakład Kremacji, ul. Srebrniki 14, Wrzeszcz (Cmentarz Centralny SREBRZYSKO)
☎ 058 344 44 24, www.zielen.pl; Reklama str. 119

Firma H. SKRZYDLEWSKA – Usługi Kremacyjne. 92-402 ŁÓDŹ, ul. Zakładowa 4
☎ 042 670 03 41 ☎ 042 672 33 33, www.h.skrzydawska.pl; Reklama str. 36 i 37

KLEPSYDRA sp.j.-KREMATORIUM. 94-247 ŁÓDŹ, ul. Solec 3/5
☎ 042 634 77 39 ☎ 042 633 73 00 ☎ 042 632 95 74,
e-mail: biuro@krematorium.lodz.pl; www.krematorium.lodz.pl; Reklama str. 43

SPÓŁDZIELNIA PRACY UNIVERSUM – KREMACJA ZWŁOK. 61-777 POZNAŃ,
ul. Woźna 15A ☎ 061 853 19 43 ☎ 061 852 93 20; Zakład Kremacji,
ul. Wrzesińska (Cmentarz MIŁOSTOWO) ☎ 061 872 80 01 ☎ 061 879 25 83,
www.universum-poznan.com.pl; Reklama str. 120

PARK PAMIĘCI sp. z o.o. – Usługi Kremacyjne i Pogrzebowe.
41-707 RUDA ŚLĄSKA, ul. Krańcowa 5 ☎ 032 242 70 66 ☎/☎ 032 242 70 77,
www.park-pamieci.pl

ZAKŁAD USŁUG KOMUNALNYCH – KREMATORIUM. 71-080 SZCZECIN,
ul. Ku Słońcu 125A ☎ 091 485 68 66 ☎ 091 484 80 55, www.zuk.szczecin.pl

ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH – SPOPIELANIE ZWŁOK.
01-938 WARSZAWA, ul. Wóycickiego 14 ☎ 022 834 48 93,
www.cmentarzekomunalne.com.pl; Reklama str. 67

ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH - SPOPIELANIE ZWŁOK.
50-224 WROCŁAW, pl. Strzelecki 19/21 ☎/☎ 071 328 70 20; SPOPIELARNIA -
Cmentarz Komunalny PSIE POLE, ul. Kielczowska 90 ☎/☎ 071 345 74 72
☎/☎ 071 345 74 94, www.zck.wroc.pl

ANDRZEJ DZIERŻANOWSKI

PRODUCENT URN GRANITOWYCH

„URNEX”

Zbigniew Chrzęszczewski

58-140 Jaworzyna Śląska, Tomkowa 4, Dolny Śląsk

☎ 074 858 86 18 ☎ 0 600 429 227

www.urnex.konst.pl; e-mail: urnex.tomkowa@wp.pl